

GIÁ BÁN	
DÔNG-PHÁP	NGOẠI QUỐC
Một năm . 5.000	6.500
Sáu tháng 2.500	3.500
Ba tháng 1.500	2.000

Mua báo phải trả tiền trước
Thư và mandai gửi cho
M. TRẦN BÌNH-Phiên - Ai
đang quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chịu nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỖNH-THỨC-KHANG

Quản-ly
TRẦN-BÌNH-PHIÊN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BẢO-QUÂN
Đường Đông-Ba - Huế

Giấy phép nói số 62
Giấy phép: TIẾNG-DÂN - Huế

Hạnh phúc là một sự
hưởng thụ không phải
chỉ sau khi mục đích đã
đạt rồi, mà chính ở trong
lúc dùng thủ đoạn để
đạt cái mục đích
ấy.

HẠNH - PHÚC VỚI THÀNH - CÔNG

Theo kiến giải thông thường của người đời, phạm làm việc gì mà thành công, tức là hạnh phúc, làm việc gì mà thất bại tức là có hại cho đường hạnh - phúc; hạnh - phúc là ở trong thành công mà ra, đều ấy ai cũng dư hiểu. Song có kẻ bác lại rằng:

« Ở trong đời có kẻ không làm việc gì mà được hưởng hạnh-phúc, như con nhà quyền quí, triệu - phú, sinh ra thì hưởng cái nền sung sướng sẵn có. Lại như kẻ làm việc không hơn gì ai mà gặp thời-vận, được hưởng cái hạnh - phúc không ngờ. Còn một bậc cao hơn nữa là làm việc có thành công mà tự mình không được hưởng phúc, như mấy nhà hiền triết xướng ra thuyết này thuyết nọ, ngày nay thành công rõ ràng mà các ngài bị đẩy dơ trọn đời, có gì là hạnh phúc đâu. »

Nhân lời bác trên mà chúng ta rõ thêm được một điều: Hạnh phúc là một sự hưởng thụ không phải chỉ sau khi mục đích đã đạt rồi, mà chính ở trong lúc ta dùng thủ đoạn để cầu đạt cái mục đích ấy.

Một đóa hoa đẹp mà khi đã nắm vào tay, thì khác hẳn lúc còn ở trong rừng; đem thịt mà cho người đi săn, mang cá mà cho người đi câu, thì người ấy không lấy làm thích bằng thịt cá của mình săn và câu được. Nghiệm thế thì hiền thành công là một cái gì yếu trong sự hạnh phúc, không thể thiếu được, song gọi là hạnh-phúc, là gồm cả lúc dùng thủ đoạn để làm cho đạt mục đích, chờ không chỉ một sự hưởng thành công sau khi mục đích đã đạt mà thôi đâu.

Không những thế thôi, thành công có lắm giai-cấp, không phải như định làm cho được bậc nhân - vật đệ nhất trong thế giới mới gọi là hạnh phúc: không chắc trừ thuật bằng ông Nại-Joan (Newton) mà cũng làm được một nhà học-giá, không chắc oái vọng bằng ông Nã - pha - Luân mà cũng làm được một người anh-hùng. Ở trên đời này, nào có phải buộc làm tể-tướng mà sau mới làm nhà chánh-trị hay sao? Làm đến bậc đệ nhất lưu nhân-vật cũng không, đều ấy không dám chắc, chúng ta chỉ làm hết nghĩa vụ đương nhiên của chúng ta mà thôi. Ta thường thấy trong đời lắm kẻ tái-tri làm thương mà kỳ vọng quá cao, đến khi gặp một vài việc trở ngại, hoặc tài lực không đủ ứng phó, trở lại ngã lòng thối chí đem cái hy-vọng cao xa

ngày trước vùi cho giòng nước mà làm người chán đời. Ấy chính là vì hiểu lầm chỗ thành công, với hạnh-phúc kia, nhận-chung làm một, nên trọn đời nằm trong cái vòng thất vọng mà không bước ra được.

Vả chẳng, những bậc nhất lưu nhân-vật mà làm được công nghiệp phi thường đó, nào có phải cố ý như định quyết làm người phi thường mà sau mới làm được người phi thường đâu. Ông Mao-kỳ đã trên 60 tuổi, chưa có danh tiếng, chỉ một trận Địch Pháp đánh nhau, trong 7 tuần lễ mà cái danh chiến tướng, lừng lẫy trên hoàn cầu. Khắc-lan-da đại tướng nước Mỹ bình sinh không chút gì khác với người thường, mà đến khi gặp có việc gì hành động, thì tài đức của ông mới phát triển ra. Bởi vậy nên người ta thấy cái công nghiệp của ông đã làm thành mà kinh hãi khen ngợi, đến trông thấy ông thì đều lấy làm thất vọng.

Xem chuyện kể trên thì hiểu rằng tài trí người đời vẫn không đồng nhau, ai là phạm dung, ai là anh hùng, không những kẻ khác không đoán định được mà chính mình cũng không tự biết. Vậy chúng ta cứ theo tài lực của chúng ta mà gắng gỏi làm tới thì có ngày, nếu không nên công việc vĩ đại, cũng bỏ chỗ kém thiếu của mình mà tiến lên hoàn toàn. « Ngựa hay một ngày đi ngàn dặm đường; ngựa dở đi mãi, lâu ngày cũng phải đến. »

Ấy đó, hạnh phúc không ở đâu xa, chính ở chung với việc làm, mà gắng gỏi lại là bí quyết cho sự thành công. Ai muốn cầu hạnh phúc, hãy gắng noi mình !!

X. T. T.

LÊ-HỮU-CÁNH BỊ XỬ TỬ TẠI HANOI

Lê Hữu Canh là một yếu nhân trong ban ám sát của V. N. Q. D. Đ. can vào tội ám mưu khuynh đảo chính phủ Đông dương, vụ ám sát Nguyễn Bình và Địch dương ở Hanoi, Canh bị bắt ở phố Goussard Hanoi một lần với Nguyễn Xuân Huân. Hai người đều bị Hội đồng đề bính kết án tử hình. Huân vì có đơn xin ân xá nên còn đợi lệnh quan Tổng thống nước Pháp, còn Canh thì đã bị xử tử hồi 6 giờ sáng hôm 12 Février.

Thái độ rất tự nhiên, Canh bước lên máy chém không chút gì sợ hãi.

CHÊM BÓN NGƯỜI

do Hội đồng đề bính kết án ngày 15 Novembre 1930

Sáng sớm hôm nay 13 Février 1931 ở Hải dương có hành hình bốn người quốc sự phạm là Trần Xuân Riệu tức Trần Quang Riệu, Vũ Văn Giao tức Lý Giao, Trần Nhật Đông tức

Ngân ngày thời chờ nhiều lời làm chi!

Người Sparthe thuở xưa hay có tình chịu cực khổ, và ít ăn ít nói lắm.

Trước đời Thiên-chúa giáng-sinh dân đảo Egée bị mất mùa đói khát luôn năm, mới sai một người đi sứ qua nước Sparthe (nước Hy-lạp cũ) xin lúa gạo về ăn. Khi người sứ đến thành Sparthe thì dân đảo liền thuyết về tại nạn bất kỳ làm cho dân sự cực khổ, lời nói thể thâm như về bức tranh đối khải của dân đảo Egée. Khi người đi sứ ở diễn đàn trước vua, thì một ông nguyên lão nghị viên Sparthe đến vỗ vai nói rằng: « Ta không hiểu đoạn kết luận trong bài diễn văn của anh, và cũng quên mất khúc đầu rồi, thôi anh cứ đi về đi ». Người đi sứ lấy áo lau nước mắt, bước xuống thuyền về, đánh chịu tiếng đi không về rồi. Dân Egée bên chọn người khác đi thế, trước khi đi có căn dặn rằng đến nơi thì ít nói lời được. Người sứ hai lần đến nơi, bèn vào ngay trong nghị-viện, vừa chất một đồng bao tới, vừa nói: « Nhờ các ngài giúp cho đây mấy bao tới trống không này cho ». Tác thì viện truân đông thốc gạo cho đầy và khiến chỗ về ngay. Khi người đi sứ bước chân xuống thuyền, một ông nghị viên đến nói rằng: « Lần sau anh không cần chỉ nói lời mấy bao tới đó trống không, chúng tôi thấy cũng đã hiểu rồi. »

Phải chỉ lối văn minh ngày nay mà như dân Sparthe thì đâu cho đi-của đi-cá, kẻ đem đã hết hơi mà người nghe lại thêm buồn ngủ.

Châu-dân

VĂN-VĂN

Nhớ nhà

Nhớ mẹ cha và nhớ vợ con,
Năm canh thức thức tâm lòng son.
Nhìn ra trời Bắc mây trâm thước,
Trông lại đất Nam núi mây chòm.
Đành phải quê người thân gió bụi,
Ấy ai thay gánh việc thân hồn.
Nỗi nhà nỗi nước thêm ngao ngán,
Há dễ mấy rầu thẹn nước non.

Lương-hồ

Cuộc đời

AI về ra chỉ cái cuộc đời?
Mà cho làm kẻ ở kẻ chơi.
Miếng ăn làm cho đói lòng đói,
Chợ lợi trường danh chạy dưng trôi.
Ngồi buồn về với theo mây nói,
Lợi quyền binh vực nhận đầu môi,
Cho hay cái sự kim tiền mạnh,
Rút cục ra tưởng mả trời thời!

L. C.

Nợ đời

Vừa mới đây đây đã thấy đời,
Chém cha cái nợ khéo trên người!
Mà nghèo đói cứ theo chân mãi,
Túi bạc dần dần sa lũng đáy hoai!
Mệ đất chầy trôi nổi sự khờ,
Tiền rừng bạc biển dễ thua ai.
Ngày này nợ với đời lo với,
Cát gánh nhân quần nặng trĩu vai.

T. T.

cai Đông và Nguyễn Khải tức Vệ binh Pháo đài bị Hội đồng đề bính kết án tại Hải dương ngày 15 Novemb. bre 1930 kết án tử hình vì tội làm rối cuộc trị an của C-ảnh phủ Đông dương, sai dân làm loạn cùng giết viên tri huyện Hoàng gia Mỏ, và mưu sát năm người ở Vĩnh Bảo.

Tương - lai Thế - giới

Thế giới vị lai? Ở xã hội ta có cái biến tình kinh tế và chính trị đã choáng cả hết tai mắt, còn ai mà nghĩ đến vấn đề thế giới vị lai? Nhưng đó là một cái vấn đề đã làm cho lắm nhà học giả đông tây suy nghĩ. Họ cho là một vấn đề liên quan hệ, của các vấn đề khác (le problème des problèmes). Một nhà học giả trẻ danh ở Úc-dại-lợi là ông Knibba trước khi chết đã viết một quyển sách về vấn đề này, trong đó nghiên cứu rất rõ ràng và dự đoán cái tương lai của thế giới:

Tất cả nhân loại chúng ta ở trên quả địa cầu này hiện có đến gần hai nghìn triệu (1.950.000.000), rải rác trên cái lục châu. Lấy số quân binh thì mỗi một dặm vuông có 37 người ở (dặm vuông đây là mille carré mỗi chiều có 1609 thước tây). Nói riêng từng xứ, thì mỗi dặm vuông ở Âu-châu có 127 người, ở Á-âu 65,3 người, Trung-Bắc-Mỹ 17,6 người, Nam-Mỹ 9,5 người, Úc-châu 2,8 người. Trong các nước có nhiều người ở Bắc-Mỹ là số quân binh của dân cư gần bằng với số quân binh tổng cộng, nghĩa là được 39 người mỗi dặm vuông, dân cư đông nhất là ở Anh, Tý (mỗi dặm vuông có 660 người) ở Ý thì 340, ở Pháp chỉ có 192.

Dân cư trên hoàn cầu này mỗi ngày mỗi tăng thêm, đến kỷ không ai chối cãi thì đã rồi. Nhưng trước kia nhân loại sinh nẩy ra rất chậm mà nay thì rất chóng. Từ năm 1800 cho đến 1900 dân số hoàn cầu chỉ tăng lên chưa được một phần trăm 0,8 pour 100, mà ngày nay thì tăng lên đến hai ba phần trăm. Nếu chỉ có 1% thì một trong bảy chục năm, dân số đã bội nhị rồi. Chúng ta có đến gần hai ngàn triệu người; nếu chỉ tăng có 0,8% đi nữa, thì một trong tám chục năm số hai ngàn triệu kia cũng sẽ đã tăng lên đến bốn ngàn triệu mà qua đến năm 2300 thì dân số sẽ tăng lên đến 15.600 triệu. Đó là theo lời của ông Knibba tính. Ông tính như vậy rồi ông cho rằng quả địa cầu không có thể chứa nổi đến chừng ấy người; cái sức dung lượng của quả địa cầu cũng chẳng qua như một chiếc thuyền, đến một ngày kia quả địa cầu không thể dung hết, mà có đi nữa thì loài người cũng không thể sống nổi.

Nếu ta lấy số ít nhất là 0,8% mà tính thì đến năm 2100 sẽ có đến 7.800 triệu người; số này đã nhiều quá rồi! Huống chi tăng 1 hoặc 2 hoặc 3 phần trăm thì loài người ở vào đâu?

Vấn biết hiện bây giờ quả đất có thể dung thêm; nhưng cái sức thêm đó vẫn có giới hạn. Những thực phẩm có thể tăng thêm để nghiệp nông tang có thể phải đặt hơn lên. Nhưng có một điều không thể tăng lên là cái mặt trái/đất. Cái mặt đất trên quả địa cầu chẳng quá chỉ có 52 triệu rưỡi dặm vuông mà chỉ có 16,43 là có thể sinh sản được, còn 13,6 triệu thì không sinh sản gì được, và 22,5 thì chưa chắc sinh sản gì không. Lại trong số 20,5 triệu sinh sản được thì núi rừng chiếm hết một phần lớn, và còn phải để riêng cho súc vật, một phần nữa, thành ra cái phần đất thật cây được (terre arable) chỉ còn có 5,1 triệu dặm vuông. Vậy thì trên mặt đất

cứng chỉ có một phần mười là đất cây thối. Mà sự sinh sản của phần đất cây này ở mỗi xứ rất khác nhau. Như ở Tunisie thì được 0,1% mà ở Tchecoslovaquie thì đến 43,1% v. v.

Cuộc điều tra trên đây tuy chưa được hoàn toàn, và người ta còn hy vọng rằng nghiệp nông tang sẽ càng ngày càng hoàn thiện hơn và sản xuất nhiều ra hơn. Nhưng tuy ta có thể tin ở sự tiến hóa ấy mà không thể toàn trông cậy ở nó được. Vì sao? Vì loài người càng ngày càng văn minh thì cái cách sinh hoạt lại càng phức tạp, sự nhu cầu lại càng tăng thêm. Ta thử lấy Hué-ký làm tỷ lệ: Hué-ký không phải là một xứ mà dân cư không có chỗ ở, huống lại Hué-ký là một xứ giàu về thóc gạo, thế mà sự sản xuất với dân số, hai bên đã thấy so le nhau, nói về trước năm 1907, theo nhà học giả Baker).

(Tiếp theo trang nhì cột tư)
Giang-hạ

DO LAI

Của loài người

(Tiếp theo)

V. - Loài người khác với động vật ở chỗ nào?

Loài người tự địa-vị nó-lẽ của tự-nhiên làm chủ-nhân ông của tự-nhiên, là vì cái nguyên-nhân thế nào? Loài người khác nhau với động-vật là gốc ở chỗ nào? Hay là: Loài người làm thế nào mà đề ứng phó với tự-nhiên một cách giác-ngộ tích-cực, mà lại có cái đức tính sáng-ý được văn-hóa?

Đối với vấn-đề ấy người ta nghiên cứu đã lắm. Trong truyện Thần-thoại của các tôn-giáo đều cho rằng văn-hóa loài người là bởi thượng đế cho. Người Do-thái có đại-tin của chuyện A-dam (Adam) và E-va (Eve) vì nghe con rắn cám dỗ bái quả cây trăn mà ăn, vì thế thành được loài người có lý-trí, lại được dạy cách chế-lạo đồ-dạc, từ đó văn-hóa mới bắt đầu mở mang.

Đến như phương-diện những kẻ triết-nhân học ở thì trước kia họ giải thích vấn đề khi nguyên của văn-hóa loài người cũng không khác chi tôn-giáo mấy. Họ cho rằng lý-trí của người là nguồn gốc của tất cả các thứ trí-thức. Mà cái lý-trí ấy lại là thực chất của thần. Họ rất tin rằng văn-hóa là do tư-tưởng và lý-trí tạo thành ra: Loài hữu-thông mẫn kia có thể lấy đó làm đồ dùng, tạo người-nguyên-thủy-thông-mẫn cũng có thể phát minh được phương pháp lấy lửa. Tóm lại: họ cho rằng người là con động vật văn-hóa, người tiến bộ được là nhờ lý-trí trỗi cho và cái năng-lực thần-thanh. Cái phương-thức suy luận của họ đại thể là: « Tư-tưởng đứng trước tất cả vạn vật. »

Chúng ta hẳn biết rằng thực tế thì không phải như thế: theo khoa học chúng ta biết rằng đặc tính của tư-tưởng là có quan hệ với não-hệ những động vật có não hệ, đều có ít nhiều tư-tưởng cả. Điều ấy có lạ lùng gì? Trên kia đã nói

(Tiếp theo trang ba cột tư)

CÂU CHUYỆN TẾT

Thường năm mỗi kỳ đến tết thì cái tưởng tết ấy kéo dài đến năm bảy số báo chưa hết. Năm nay câu chuyện tết thật là ngắn ngủi, không những trong thôn quê, không có cái gì to về cái cảnh tượng năm mới mà các nơi thành thị cũng không về gì nào nhiệt như mỗi năm. Nói cho vào tết thì cái màn diễn kịch tết năm nay, không đầy mấy giờ trong ngày mùng một mà thôi.

Theo như lời đồng người nói thì vui tết năm nay sẽ không được dài là vì trong dân gian thì sinh kế tiến triển, trầm ngâm cũng bị đình trệ, già đi phong trào lộn xộn, chán phủ vì cuộc trị an mà nghiêm phòng đều nọ đến kia, cái thú cuộc chè tiệc rượu, đám hát trò chơi, không được công nhiên tiến hành như thường năm nên không có gì vui. ... nói thế cũng có lẽ. Tuy vậy, phạm việc trên đời, lợi hại thường lẫn lộn nhau, nên có đều đáng yêu mà ở trong cảnh cái xấu, có đều đáng ghét mà ở trong cũng có chỗ hay; cái tết không vui năm nay vẫn nhiều người lấy làm phân nan, chính kỳ già cũng phân nan như mọi người vậy; song ở trong có đều ích ngẫm ngẫm mà ít người trông thấy, chứ không phải toàn đáng buồn cả đâu, con ngựa Tái ông mà bị mất kia « ... » đáng buồn phải là phúc, xin kẻ qua vai đều:

Thường năm đến nhíp tết thì thành thị chodến thôn quê, không nơi nào không có đám học, thậm chí nơi phố huyện làng chợ, quan lại cho phép mở cuộc bài chòi hát bội, dân gian ham vui, bọn hào cường lại nhân nhíp mà bóc lột, cuộc chơi đã sẵn, bọn du đảng nhóm lại làm nơi sinh nhai mà bao nhiêu con em những nhà lương thiện, quanh năm cực nhọc làm ăn, đến ngày ấy cũng mang của mà hỏi nước mắt mà quàng xuống biển; hết ngày tết rồi, biết bao nhiêu là kẻ tham phiến đà lụy. Năm nay vì cái tết không vui mà những cuộc tiến công bao của nói trên, ít thấy diễn ra.

Thường năm đến nhíp tết thì rượu say thía của pháo nổ vang trời, kéo dài kéo nhọc cho đến cả tháng mà chưa rồi, già đi trò này về nọ, theo thói đời mà buộc phải lo làm cho bằng người, chính vì cái câu tục ngữ: « Đối ngày tết, hết ngày mùa ». « Từ tết như ngày tết » lưu truyền đã lâu mà ai cũng chìm ngẫm vào cái vầng « lo sắm sửa loạt ấy » năm nay vì cái tết không vui mà tưởng ấy giảm bớt được nhiều, chỉ thiệt hại cho một số ít người chuyên nghề làm đồ tết (như pháo mứt v. v.) mà dân gian phần nhiều đồ được một mối lớn.

Thường năm đến nhíp tết thì trộm cắp hoành hành, nhân bọn dậtthừa thực trước nhíp tết thì lo dợt của người về mà sắm tết, sau nhíp tết rồi, sẵn có các cuộc ăn trường làm nơi tụ hội, thời thì đêm này nghe làng Giáp bị cướp, đêm mai nghe làng Ất bị trộm, ngoài ra cấp đồ dợt gói, xóc lửa đào khoai, thường diễn ra luôn luôn, năm nay nhân phong trào rầm rộ, cảnh phòng nghiêm nhíp nên sự trộm cắp ít hơn các năm.

(1) 舊曆失馬 寒報 1931 年 2 月 21 日

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ

JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HATINH

Tòa Kiểm-đuyệt bỏ

Thương tâm

Tòa Kiểm-đuyệt bỏ

Cải chính

Trong số trước, về mục thời sự, bài Chương tại giai mắt đang lễ độ vào tỉnh HATINH mà để lầm vào lĩnh Nghệ an. Vay cải chính.

QUẢNG BÌNH

Xin quan trên ghé mắt

Nhân buổi lưu niên hoang khảm, nhơn dân đói kém, về Phủ Quảng trạch, huyện Tuy hóa, lại càng đói

Ấy trong cái năm tết không vui mà cũng có một vài điều có ích năm nay ở trong ấy. Kỳ giá cả qua mấy năm không phải điên đại gì mà có ý trông cho bà con cứ gặp mỗi tết không vui kia đâu, song rất to ước rằng từ năm nay về sau, cái tết tết có thú vị có ích lợi cứ đi lại với bà con ta, mà các thói hư tục lệ có hại như những điều kể trên thì cứ cho nó theo cái tết năm nay đi sang thế giới khác, đừng trở lại với bà con ta nữa, như vậy thì tết tết buồn năm nay mà chúng ta không được say rượu, đốt pháo, ăn lạc, hái chổi, hái bưởi v. v., đó không trở nên cái phúc Tái ông cho chúng ta sao?

Cái hay ở lại, cái dở bỏ đi, n. ăn tết tết mới qua mà khuyên cũng là con mắt đến, xin đọc giả ng. của sự xem.

HẢI-ÂU

kém riết, là vì diện địa ít, chỉ nhờ gạo hai huyện Lệ thủy và Phong điền chỗ đến bán. Nhơn dân nhờ đó cũng có đồ được một phần. Nay chợ búa thuê mà lợi thời, làm trái pháp luật thế nào, mà mới đã thấy ba nhà thời buôn gạo rồi. Nếu các nhà kia đến thời cả thời bà con trong mấy phủ huyện ăn bằng khoai bắp kéo dài cho đến khi có hội lúa, có chịu nổi không?

Lo xa

Học sinh báo

Tháng vừa qua, ở Đồng hời có xảy ra một việc mà người ta cho là có tính chất chính trị; mấy nhà có chuyên trách được tin đến khám nhà thầy giáo Vinh, có bắt được bản in đồng sương và mấy số học sinh báo. Báo này không phải như các thư báo cộng sản. Trong báo ấy chỉ có bài khuyến học và bài công kích các thầy giáo và học sinh xấu chứ chẳng có gì quan hệ. Trên tòa báo lại có đề câu này là chủ nhiệm, câu kia là quản lý, nghe nói sự phát hành cũng công khai chứ không bí mật gì. Nếu quả vậy thì chắc chắn là mấy câu làm chơi. Hiện có bắt giam 2 cậu có tên trong báo ấy.

QUẢNG-TRỊ

Có thực vậy không?

Báo Tiếng dân số 358 ra ngày 7-2-31 có đăng bức thư của một người thiếu nữ tên là Phan Thị Hồng nói sự hôn phối ép ượng. . . Vì trong thư ấy có đề quan hệ nên đăng lên báo mà phân bua rằng: không rõ có phải thư của cô không?

Nà lại tiếp được một bức thư của một người tự xưng là cha mẹ có gởi ấy gởi lại đại ý nói sự hôn phối này là cha mẹ đã đồng ý không có ép ượng; cái thư trước là do một người nào thù ghét riêng (nói mà không rõ) nên vu báo do thời. Bản báo đã đăng bức thư trước nên lấy công tâm mà đăng luôn tin này, gọi là tiếng chuông thứ hai.

Bản báo

Một tin báo huyện

Tối hôm 28 tháng chạp ta (15-2-31) vừa rồi, ở huyện Tiên phước, chánh tổng đồng Phước giang lên là Huỳnh ha Ngọc tới báo huyện rằng: đảng viên cộng sản kéo tới làng Phước lợi rất đông. Quan huyện hoảng hốt lập tức nhứt điện báo tin cho quan phủ Tamky, nhứt điện sức các tổng bắt dân canh phòng nghiêm mật, còn chánh phủ tổng đốc đều chạy khắp trong tổng.

Nghe tin như thế, sợ hãi, có nhà cha mẹ vợ con anh em đều khóc lóc lên, có nhà dấu cất đồ đạc và sắm sửa chạy trốn, không kể gì đến việc ăn Tết.

Tin huyện báo xuống phủ Tamky, quan phủ trả lời lại rằng quan có sức dân làng Phước lợi cùng lãnh đi săn, vì quan cần thị trường để đóng nhíp tết này. Thế là chánh tổng kia nghe xét chưa tới đầu tới đuôi, thấy bọn sỏ, mà xôn xác tới huyện báo vợ, làm cho quan dân hoảng hốt một phen.

Nghe chuyện lại cáo

QUẢNG NGÃI

Đồn mới

Vì khắp cả mấy phủ huyện dân tình đều có ý lộn xộn, nên

chánh phủ đã có đặt thêm mấy sở đồn, tại mấy chỗ yếu điểm các phủ huyện. Về phần huyện Mộ đức thì một toàn đồn Lê dương đóng đồn tại Phú lộc để canh tuần đồng lại đức, một đội đóng tại Trà ninh để canh tuần đồng Ca đức, Còn một đội nữa đóng ở đồng Qui. Hôm nay cái phong trào xét nhà bắt người đã lan khắp các nơi.

L. C.

BÌNH-THUẬN

Vụ Cộng sản ở Hòa-đơn

Thần công lý đã soi đến chăng? Ngày tháng 10, 11 năm ngoái, ở phủ Hòa đơn có nhiều kẻ bị tình nghi cộng sản mà phải bắt, lúc giam tại phủ, bị tra tấn một cách cay nghiệt, nhiều người kinh hãi hoảng hốt mà khai cáo khai bày, nên những người lương thiện bị lụy cũng không ít.

Sau giải về tỉnh, nhiều người thú thực rằng lời khai trước là sự đau mà khai liều và, có làm đơn kêu oan tại tòa K. Am và Cơ mật.

Ngày 1-2-31 mới rồi có quan Thanh tra tòa Khám phải vào cùng quan Tuần phủ Bình thuận xét hỏi vụ ấy; nhân dân trong phủ nhóm tới hàng trăm, quan Thanh tra có thấu 50 la đơn và kêu bồi từng người.

Tr. ky

SÁCH TẶNG

I. — Bịch Văn Am thư văn tập (văn thư sấm ký của Phan Đình do Sở dưỡng văn khố Quốc học từng soạn, Tam kỳ thư quán xuất bản, giá \$25.

II. — Sách dạy cách đánh bầy chim của ông Nguyễn văn Toàn soạn giá \$25.

III. — Cương tự lập lịch sử ban A. thuyết và Xích Đại Việt của ông Mai thanh Các) giá \$70.

Bản báo có nhân tặng ba quyển sách trên, xin có lời cảm ơn soạn giả.

Bản báo

TUONG - LAI THỂ - GIỚI

(Tiếp theo trang trước)

Nhiều người nói rằng khoa học ngày nay có thể dùng chất hóa học mà sửa đổi chất đất, làm cho phần đất cây sẽ sản xuất thêm được 42%. Đã có nhiều nơi thí nghiệm và đã được hiệu quả.

Nhưng mà hiệu quả được bao nhiêu? Cái hiệu quả này sẽ do cái trình độ của nhân loại; muốn có hiệu quả thì phải có một phần trong nhân loại không có lòng ham muốn một cách sinh hoạt sung sướng, và một phần nữa phải an phận trong cảnh khổ nhục tối đa. Nhưng mà cái trình độ ấy nhân loại không sao đi đến nổi. Vì cái lòng muốn của người là không có giới hạn. Khi nào người ta cũng muốn cho hơn cái hiệu quả, cái lòng muốn không bỏ đó, khoa học đâu có thần diệu đến đâu cũng không, sao lập bằng đi được.

Vậy thì theo các luận cứ kể trên: nhân loại cứ thêm mà mặt đất vẫn nhỏ, khoa học có hạn mà cái lòng muốn của người không bờ. . . thì thế giới sẽ đi về đường nào? Ta trông thử chuốt đồng compagna. đó thì đủ rõ: Thêm nhiều ra quá thì nếu không chết vì đói thì lại chết vì bệnh. Mà không những thứ chuốt mà thôi, vật gì cũng vậy. Nhiều nhà học giả lại lấy vì trung mà thí nghiệm, ví dụ như bỏ bao vì trùng vào chỗ kín, có bao nhiêu đom - thì thấy rõ cái sự sinh (reproduction) tiến mà sự dưỡng lý đầy là production) không tiến thì thế nào một lúc vì trùng sẽ phải diệt vong.

Ta coi đó thì thấy rằng nếu loài người mà không có thể không ăn, hoặc chưa tìm ra một chất hóa vật mà thể cho các thực phẩm dễ sống, thì nhân loại bởi cái cơ sanh hóa quá chóng mà phải dừng vào cái địa vị không thích hợp nên không sinh tồn.

Nhưng cũng còn một cách giải quyết nữa là cái cách tiến hóa về đường tinh thần. Nhưng ông Knibbs lại nói rằng nếu về đường khoa học có tiến bộ nhiều mà về đường tinh thần không thấy tiến bộ được mấy, điều tư lợi vẫn còn là cái cơ phần đầu ngày nay, ngọu lửa chiến tranh cũng không khi nào tắt.

Ấy, cái tương lai của thế giới cũng có lắm điều đáng sợ, mà cái trách nhiệm dừng để cho nhân loại đến ngày diệt vong chính là trách nhiệm của nhà khoa học.

BẮC-KỲ

Một đứa trẻ có đến hai bộ máy sinh - dục

Sơn-Tây, 20 Février. — Vợ bác phó Cát làng Phụng-thương, huyện Phước-thọ mới sinh được đứa bé phần trên có một cái mẩu thủa như hươu của con trai mà liền với cái đó lại là bộ máy sinh dục của con gái. Lúc nó đi tiểu thì nước dãi ra cả hai đường. Đứa bé hiện vẫn nuôi được.

(Tin N. B.)

Kinh cùng Quý ông Quý bà

Hãng SÉTEGA « Société d'Entreprises de Transports et de Garages d'Annam » là một hãng của người Annam sáng lập, đã có xe đóng theo kiểu xe gươ (Autocars de forme conduite Interieure) chạy Tourane — Nha Trang đóng hai ngày rất tiện lợi. Phần nhiều Quý ông Quý bà đã từng trải qua và cũng đã công nhận như vậy.

Chúng tôi có lời kính cáo cùng Quý ông Quý bà đừng bỏ lỡ rằng chúng tôi mở và đến được xe thơ « Service postal » đường đi Quinhon, Pleiku và Kontum. Vậy xin kính thưa Quý ông và Quý bà mỗi khi cần đi về miền ấy có thể mua vé tại các tổng của chúng tôi như là SÉTEGA Tourane, Quinhon và Nha Trang và các nơi Đại của chúng tôi tại Ninh-hòa, Vạn-giã, Tuy-hóa, Tuy-an, Sông-cầu, Phú-mỹ, Đồng sơn, Tam-quan, Quảng-ngãi, Tam kỳ và Faflo.

Đến ngày mùng một tháng ba tây năm 1931 xe của chúng tôi đã khởi sự chạy service postal Quinhon — Kontum chạy theo giờ ngày như sau này:

Départ de Quinhon: Lundi, Mercredi & Vendredi à 6h30 du matin

Départ de Kontum: Mardi, Jeudi & Samedi à 6 30 du matin

ARRIVÉE DÉPART		ARRIVÉE DÉPART	
Quinhon	6h30	Kontum	6h30
(Km18) Cầu Bagl	7.00 7.05	Pleiku	8.45 8.50
Phu-phong	8.15 8.20	An Khê	10.55 11.00
An Khê	10.55 11.00	Phu-phong	16.25 16.30
Pleiku	15.55 16.00	Cầu Bagl	17.00 17.05
Kontum	18.30	Quinhon	18.30

Mấy lời trên trong thư Quý ông Quý bà chiếu cõ.

La Direction

NAM-KỲ

Dân biểu tỉnh ở Gia định

Gia định 19 Février. — Đêm trước đây, ở Quan tre (Gia định, có một cuộc biểu tình.

Dân biểu tỉnh hội lại đã được 100 người.

Viên chánh tổng Quan tre đến ra lệnh giải tán; nhưng thấy họ đã hung hăng phải dùng đến súng. Bấy giờ dân mới chịu giải tán.

Người ta nói có 18 người bị thương, nhưng chỉ thay còng lại một người nằm đó mà thôi. Người này là sếp phó của viên chánh tổng là điếm.

Có một số làm ăn kết, và bắt bỏ nhiều người tình nghi làm đầu.

(Tin các báo trong Nam)

Kính chúc các quý khách mua thuốc lào

HIỆU THAI-LAI

Năm cũ đã qua, ngày Xuân vừa tới, Bản hiệu xin có mấy chữ thay mặt kính chúc các bạn mua hàng trong ba xứ Trung, Nam, Bắc kỳ đều được toàn gia "Khánh-Vương"

Chủ nhân kính chúc

Nguyễn-trung-Khac

DIRECTEUR

de la Maison Thai-Lai

N 111 Rue du Culver N-111

(Tonkin) à NAM DINH

THẾ GIỚI-SỬ

Định giá \$ 2.00

ĐẶC-GIÁ (gửi tiền trước) \$300

Ở xa xin gửi tiền trước

Đào-duy-Anh. Huế

DRAGÉES

Vermifuge

RUDY

Trị bệnh

SÁN LÁI

Thuốc viên Dragées Rudy trị bệnh sán lá: rất thần hiệu, và làm cho người ta trở nên trắng trẻo. Người lớn con oit đều dùng được.

Thuốc viên Dragées Rudy có bán tại các nhà thuốc ở Saigon và các hãng phân phối ở các tỉnh.

PHARMACIE NORMALE

(L. FARREREAU)

119 123 rue Catinat - SAIGON

(là hãng thuốc đáng tin cậy, tạo lập đã hơn năm chục năm rồi).

NÔI THỂ - THAO

KIỀU THỨC CỎ KỲ-AN-VAN-QUỐC

Bội-tinh vàng: Nancy 1928 — Bội-tinh vàng: Paris 1928

Danh-dự chứng-thư với Bao-tướng bội-tinh: Marseille 1929

Bội-tinh vàng: Bruxelles 1930

NÔI THỂ-THAO vừa làm vui, vừa luyện tập trẻ con cho mạnh khỏe. Con nít nhỏ, chân tay mau cứng; cái thời sớm biết đi, biết chạy; con nít lớn gần cốt mau nở nang thời sớm thành người sức lực, để ganh đua với đời.

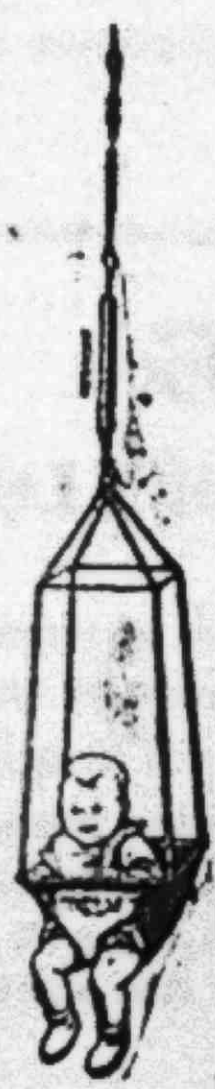
NÔI THỂ-THAO tránh cho trẻ con những cái nạn bỏ té, xe đạp, ngựa đạp, phỏng lửa, đứt tay, trướng độc, v. v. . .

NÔI THỂ-THAO đỡ một người vù giời lại đỡ bớt sự mệt nhọc, lo lắng cho người mẹ.

NÔI THỂ-THAO còn dùng mà chữa những bệnh lỵ cổ, lỵ bại, sa ruột nữa.

Al có con từ ba tháng đến mười tuổi, mà cho con ngồi NÔI THỂ-THAO mới thật là thương con vậy.

Muốn mua, cứ gởi t. cho VIỆN-ĐỆ ĐỒNG-HỚI, thụ nhượng đặc quyền ở Đồng Dương về NÔI THỂ THAO.

nên dùng rượu

BÁCH-BỒ

VÊ-SINH

T H A M T H I E N D U O N G

mỗi chai giá \$150

CHÈ-TẠO:

Bàn ghế Thonet, Hoàng, Quân
thư và liên sơn thép vàng, đủ
kiểu lạ.

Maison CỤ-HẢI

ANNAM

QUINHON

HỘI VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

HỘI CỨT TIẾT LẠM VỐN - HỘI DẤU TÊN CỎ-PHÂN - CỦA NGƯỜI BẠI-PHÁP LẬP RA
Đại-cước ở tỉnh Thượng-Hải (China) 7, Avenue Edouard VII
Vào của Hội: 50.000 lượng bạc Trung-Hoa (đồng một nửa) và 2.000.000 phật-tượng
Đại-pháp (đồng một nửa)
Thành lập ngày 31 Décembre 1927. Hội có lịch được 30.545.000 đồng bạc Hồng Hoa dollar
cắt tại Thượng Hải.

TỔNG-CỤC LỚN Ở HỒNG-PHÁP: 26 Rue Gavarnier SAIGON - máy nói n° 571
PHÓ-CỤC CỎ và TRUNG KỸ và BẮC-KỸ: 19 Rue Dreyfus Dehoum HANOI - máy nói n° 669
HỘI LẬP DƯỚI QUYỀN CHÁNH-PHỦ ĐÔNG-PHÁP KIỂM CỐ
Số bạc từ tích của Hội gọi là Kho bạc-lớn của Nhà Nước ở Saigon.

Muốn ba-hiền cho cá cải vớt, hoặc để dành cho con gái khi vu-quê,
thì nên lấy một Phiếu (BON) của Hội

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM

GIẤ PHƯỢ, NGƯỜI CHỖ PHƯỢ ĐƯỢC LÃNH LA
Một ngàn đồng

SỐ TÊN NGƯỜI BẠI-LÝ Ở TRUNG KỸ THUỘC QUYỀN H: CUENH ở TOURANE

TÊN TÍNH	DANH HIỆU CÔNG CỎ Ở CỦA NGƯỜI BẠI-LÝ
Đông-hồi	MM Hồ qui-Tiến, thương-mại.
Quảng-trị	Thịnh-Lân chủ nhà hotel Lico.
Huê	Nguyễn-Tiệp, Âm-anh, ở trung thành, Rao góc bộ-công
Faifo	Nguyễn-tấn-Hà, thương-mại ở nhà 105 phố Quảng-đông
Tam-kỳ	Nguyễn-Quang, tư-chủ.
Quảng-ngãi	Trương-quang Layen, thương-mại, chủ nhà hotel.
Qui-nhơn	Phạm-Diệm, thương-mại.
	Phan thanh-Khuynh Commerçant et propriétaire de l'Hotel «Phan-Thanh».
Sông cầu	Trần qui Thiêm, chủ tiệm chạp bông.
Nha-trang	Vương-gia-Ngại Commerçant.

HỘI HÀO-HƯNG

ĐÔI CÁCH ĐI ĐƯỜNG LẠI RẤT TIỆN LỢI

Thưa quý ông qui bà, Bản Hội đã mở các chi điểm từ Tourane, đến Nha-trang được ba năm nay, trước kia tốn chỉ là tiếp rước bộ hành và bán vé cho các chủ xe mà thôi. Nay Bản Hội ký contract với sở xe lửa Saigon để chuyên chở hành khách hạng tư và hạng hóa từ Saigon-Tourane khứ hồi, và bán giấy suốt cho quan khách Tourane Saigon khứ phiến quan khách đến gare châu chực. Kể từ 1er Décembre 1930, chúng tôi đã nhận trách nhiệm cho xe chạy đúng thì giờ, trong hai ngày theo như thể lệ số xe lửa đã định, trừ khi đường sá bị hư hỏng.

Xin lưu ý:

- Xe chỗ nào nhiều và giá rẻ?
- Xe nào đẹp, máy lại tốt?
- Xe nào chauffeur giỏi?
- Xe nào tiếp rước bộ hành rất lịch sự?

XE HÀO-HƯNG

Vậy xin quý ngài chiểu cố giúp cho HÀO-HƯNG cho được vững bền cũng là việc thương trường của người Annam mới học đòi

Hào-Hưng

Một nhà in cộng sản và một nơi
đúc khí giới ở Gò Vấp
Hôm trong tiết, viên đại lý Gò-vấp
đến khám phá một làng trong địa
hạt, thì tìm ra được một nhà in
cộng-sản và một xưởng đúc khí-
giới. Khám xét bắt được một mô-
truyền đơn. Có bốn người.

Tìm ra ba ở cộng sản
Sau khi bắt được ở cộng sản ở
210 phố Gallieni, ở một thăm lại
truy ra được ba ở nhà. Một nơi ở
Chợ đời, một nơi ở phố Arras và
một nơi ở phố So men. Hiện đã
đến ba nơi ấy.

Một người lính Mặt tham bị giết
Trong đêm 10 Février lính mặt
tham đến vây một cái nhà nọ, phá
cửa vào, thấy một người đương
sáng chỉ ra. Lính ngoài bắn một
phát súng, người kia bị thương nơi
bụng dưới. Liền đó người ta biết
ngay rằng người bị thương nọ không
phải cộng sản cộng sản gì hết mà
lại là một tay mặt tham tên là Lê
văn Táo, đến rình trước tại đó.

Lập tức cho chở Lê văn Táo vào
nhà thương Chợ lớn. Táo đã chết
rồi.

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Hành Phòng-Tích của ông. Dân bà sức
bền thường hay bị, nhất là từ 25 đến 30
tuổi hay bị lắm. Vì cơ thể suy yếu, vệ
tâm yếu nên dễ bị bệnh: gọi là Phòng-tích
Khí thũng, thấy đầy hơi, tức ở, tức
ngực, cơ thể không mau ăn, ăn thì hay
ợ hơi, đau bụng, đau lưng, chân tay mỏi
mệt là một năm một triệu, đau bụng đầy
Mới bị uống 1, 2 liều, lần 4, 5 liều, uống
không công phạt, chứng bệnh đã thấy đi
chết hoặc khỏi ngay

Mới lâu chữa hai bệnh này, giá: 0p 40
VÔ-DINH-TAM, 178 bis, Route Lachtray
SAIGON.

AN-TU Kim-tiền năm 1926

BẠI-LÝ TRUNG-KỸ

HƯNG: BỊNH-VIÊN-VƯƠNG,

phố Gia-Lang.

TOURANE: THÁI-VIÊN phố Musée và

NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố

Đoàn-Vũ.

QUANG-NGAI: NGUYỄN-NGỌC-ANH, Thợ

Tru. Mộ-Đức và CHẾ

HOANG ở Sông và

NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG-THU-QUAN

Librairie.

TAMQUAN: BỊNH-ĐANG ĐỘI-CHÍNH.

VINH: BỊNH-SINH-HUY phố Gare.

DALAT: BỊNH-VÂN-CHAU, Librairie

FAIFOO: HOANG - BẮC - VINH tại

phố Post Japonais.

DONG-HOI: La Quynh Commerçant

Khép ba kỳ ở Bại-Lý bản cũ

DO LẠI CỦA LOÀI NGƯỜI

(Tiếp theo trang trước)

rằng trong cuộc cạnh-tranh để sinh
tồn của động vật nó có thể sửa-dổi
và phát triển những khí quan và
chức năng của nó. Đồng thời những
tư-tưởng ý-thức và tất cả những cái
hoạt-dộng về tâm lý và tinh-thần
đều là những cái công-cụ để cạnh
tranh của loài người. Ai lại không
hiểu rằng cái tính giáo dục, cái
trí tuệ thiên phú của con cháu, con mèo,
con chó, con hổ, đều là những
công cụ cạnh tranh của nó, có khác
chỉ những móng sắc răng nhọn của
nó đâu! Như thế ý thức đã là cái
công cụ để cạnh tranh thì cũng do
tự-nhiên đào thải mà tiến lên; vậy
thì rõ ràng rằng ý thức mà phát-sinh
là rất tự-nhiên, theo luật nhân quả
như sự do lai của khí quan loài
người và động-vật vậy.

Đương bởi lịch-sử loài người mới
manh nha, nhiều người hợp nhau
để thành một bầy, đối với những sự
vật bề ngoài để có nhận biết qua
loại, nhưng trí thức kỹ thuật là bởi
trạng thái động-vật di truyền lại cũng
cùng một lãnh chất với cái trí thức
đào hang làm ở của động vật khác.
Song vì sao mà lý-trí của loài động
vật cao đẳng vẫn cứ ở trong cái
trạng thái của loài người nguyên
thủy mà không tiến lên được, còn
lý-trí của loài người thì lại tiến
hóa lên đến trình độ ngày nay? Cái
nguyên nhân là vì khác nhau ở
cái chất (qualité) chứ không phải ở
cái lượng (quantité). Nói khác ra:
Trong khuôn loài người động vật
không phải lấy trình độ phát triển
của khí quan, mà lấy cái thực chất
cao hay thấp để làm tiêu chuẩn,
phân biệt. Cái nguyên nhân chủ
yếu là vì chỉ có loài người là sinh
sản được những đồ đạc để làm việc.

Loài người có năng lực làm ra đồ
đạc, nên đương thời kỳ mới biết
dùng đồ đạc, thì đã vượt lên tất cả
động vật rồi. Loài người có đặc tính
kỹ, nên trong cuộc cạnh-tranh để sinh
tồn, bất tất chỉ chuyên nhờ vào
những khí quan trời cho. Vì như:
Trước kia loài người không có sức
gò bắt được chim bay, mà người
và chim lại bên đến sinh hoạt
riêng nhau không tương quan chi
cả. Từ khi công cụ lần lần cải tiến,
giấy là mới lấy da để ném thời nữa,
thì loài người đối với chim cũng đã
có cái năng lực thống chế rồi. Loài
người nguyên thủy tự mình chưa
lừng sinh sản được đồ đạc; chỉ
dùng sức để đi tước lột hoặc bắt
lấy, cho nên đồ đạc chỉ là sản
vật tự-nhiên thôi. Người ta ở trong
trạng thái hoang dã, thì đương nhiên
cả phải tranh đấu luôn luôn với những
mối cứu địch trong tự nhiên giới.

Nếu người mà không phải một
người sinh sản (producteur) thì tự
nhiên mối cứu địch kỹ đến muôn
đời cũng không hết. Nhưng người
ta lại có thể 'chế-tạo' đồ đạc, nghĩa
là có kỹ thuật để sinh sản. Đồ đạc
cái kỹ thuật nguyên thủy rồi, người

ta bàn có thể nghĩ được thủ đồ,
kiếm đồ ăn, dùng sức ít mà hiệu quả
so với trước thì nhiều hơn. Công
cụ và vô khí càng ngày càng chng
ra nhiều cách, người ta có thể làm
chỗ rừng rậm mà ở ra chỗ rộng,
cũng không đến nỗi sợ thiếu đồ
ăn. Cho nên từ khi loài người biết
chế tạo đồ đạc, thì cái trình độ sinh
hoạt đã tiến lên rồi. Lại phát
minh được lửa nữa, vào - hóa lại
nhân đó mà tiến lên càng mạnh.

(Còn nữa)

Nguyễn-thị-thu-Bà

VIỆC THÊ - GIỚI TRUNG-HOA

Tết
Bắc-binh, 17 Février. - Tay chính phủ
cấm ăn Tết âm lịch mặc dù Bắc-binh
vẫn cũng có ăn Tết, vẫn cũng có bày
những trò chơi như mọi năm, các nhà
buôn đều đóng cửa.
Thượng-hải, 17 Février. - Nhon chấp
đầu năm âm lịch, chính phủ ra lệnh cấm
các công sở và các trường tư không được
nghỉ, tuy vậy các trường tư muốn không
có sự lộn xộn nên cũng việc có chơi
xuôi mà nghỉ vài ngày.

ÂN ĐỘ

Ông Gandhi
tại dinh viên kinh lược

Bombay, 17 Février. - Đến ngày 18 ông
Gandhi sẽ thăm dinh viên kinh
lược; trong cuộc hội kiến này không có
điều kiện gì cả, cũng không có người thờ
bà nào dự.

Bombay, 19 Février. - Cuộc diễn trình
của ông Gandhi với viên kinh lược chắc
không giải quyết được gì.

Bombay, 20 Février. - Báo «Herald»
tám ngày trước đây có đăng tin rằng
chính phủ định đây ông Gandhi và 200
lãnh tụ của Hội nghị quốc gia Ấn-độ ở
Saint-Hélène nếu Hội nghị kỷ còn bác
hải hiến pháp thảo ở Luân-đôn. Đến nay
vẫn còn chưa thay đổi chính.

Văn - đồ thất nghiệp
Paris, 17 Février. - He nghị viện đã
bỏ thêm khả quyết bản dự thảo của
chính phủ định trích 25 triệu để trợ cấp
những thợ thuyền thất nghiệp.

ANH

Văn - đồ thất nghiệp
London, 13 février. - He nghị viện đã
thêm thêm 20 triệu để trợ cấp cho thợ
thuyền thất nghiệp.

Thời hạn

cường bách giáo dục

London, 19 février. - Thượng nghị
viện đã phê quyết việc thêm thời hạn
trong việc cưỡng bách giáo dục trong các
trường sơ đẳng tiểu học.

TÂY BAN NHA

Tình hình chính trị

Madrid 15 février. - Sau khi Nội các
từ chức, quốc vương loan luyến bởi ý kiến
của nhà chính trị Bá tước Romanones
và ông Garcia Prieto lãnh tụ đảng tự do
khi ở Vương-phủ ra nói có nghĩ ý với
quốc vương nên lập một tòa Nội các
«lập-tắc» Lâu-lược nghĩ tiếp các ông
Sanchez Guerra, lãnh-tự đảng bảo thủ, de
Villanueva, Alvaraz.

Madrid, 15 février. - Quốc vương đã
đưa mới ông Alba là lãnh tụ đảng tự-do
và Paris. Ông này hiện bị chính phủ
chuyên chế bắt đi đây. Các chính trị
phạm bị bắt bắt trước đều được tha.

Nội các mới thành lập

Madrid, 18 février. - Chính-phủ đã
chính tin đưa sẽ lập một chính phủ
chuyên chế thứ ba. Quốc vương hiện đã
có thấy sự vô-đắc Ascar là chức Nội
cá mới.

Nội các mới từ chức như sau này:

Tổng lý: Ascar; Ngoại giao: Bá-tước
Romanones, Tư pháp: Garcia Prieto, Ng
vụ: Hãn-tước Royos, Quân-vu: Béranger,
Kinh-tế: Sagastia, Lao-dộng: Maura, Tài
chánh: Ventosa, Công vụ: Cierva, Hải
quân: Thảy sư Đô đốc Rivera. Các quan
Tổng-trưởng hiện đã tuyên thệ.

Hải cuộc biểu tình

Sanctander, 20 février. - Một cuộc biểu
tình quan trọng gồm có hàng mấy ngàn
người do các trang sư, các người lãnh tụ
đảng cộng hòa và xã hội, các đại biểu
của những đoàn thể thợ thuyền ở nước
đó yêu cầu tha các chính trị phạm.

Bọn biểu tình kéo đến trước dinh quan
tổng đốc bản tỉnh, ông này hứa sẽ để
thả các tù và bộ. Bọn biểu tình giải tán.

Barcelona, 19 Février. - Quốc gia đang
công hội chiến tập các liên hiệp nghiệp
đoàn là chức cuộc mít-tin gồm có hơn
8000 người.

Họ quyết định những việc sau này:

- 1) Yêu cầu tha cho các chính trị phạm
- 2) Yêu cầu chính trị phải công nhận
quyền lập nghiệp đoàn
- 3) Chấn chỉnh lại hết các sự bạo dân
và hiến pháp và chức nghiệp.

Hãng SÉTÉGA ở Quinhon cần 10

người controlleur, lương mỗi tháng
là 20\$00, tiền cơm 15\$00; nộp tiền
kỳ quỹ 100\$00 đồng giữ gian đối
trên xe; ai muốn làm nên viết thư
cho SÉTÉGA Qui nhon định thường
lương, nếu qua ngày 1er Mars 1931
thì hãng không nhận đơn.

VĂN-HÓA-LANG

56 23

Nguyên-oán của Jack London

Giang - hạ dịch - thuật

CHƯƠNG THƠ MỚI 2A

Nguyên âm bản cũ

(Tiếp theo)

Mỗi ngày ông Vê-cốt lại cò vuốt
ve con Bạch-nhà, và con Bạch-nhà
thì mỗi ngày cũng lấy làm thích
thêm. Nhưng mỗi khi ông Vê-cốt
đóng đến nó thì nó cũng la lên vì
nó chỉ biết một tiếng la ấy, tiếng la
làm cho người ta khiếp sợ. Nó vốn
muốn làm cho cái tiếng ấy trở nên
đau ngọt, để tỏ cái cảm giác của nó,
nhưng nó không thể nào diễn được.
Nhưng mà trong cái tiếng ấy ông
Vê-cốt lòng lại nghe được n hận ra
một cái giọng rống khác thường.
Khi chủ nó ở gần bên nó, thì nó
nghe trong giọng khoảng khoảng

càng, mà đến khi chủ nó đi nó lại
phát buồn tưởng như có một vật gì
thừa cho cái đời của nó. Trong cái
đời quá khổ của nó, nó chỉ biết tìm
chỗ được sự sang sướng phần xác,
và tránh các sự hình phạt; đó là
cái mục đích độc nhất của nó. Bấy

